

Jubilació: Reciclar-se per servir

*Ara que ja sóc gran
ara que encara tinc força
que no tinc l'ànima morta
i em sento bullir la sang....*

Portar alguns anys treballant a FATEC com a voluntari ensenya algunes coses i la majoria interessants i positives. Vull destacar-ne, entre moltes, dues de molt importants: la gran capacitat de reciclatge que tenim totes les persones grans en jubilar-nos i la immensa necessitat que del nostre servei voluntari tenen altres conciutadans i col·lectius, amb mancances, problemes i carències.

Ben segur que sovint hem sentit aquesta resposta en preguntar, a qui està a prop de la jubilació, a què es dedicarà: Mare de Déu, doncs no hi ha museus per visitar, viatges per fer, llibres per llegir, música per escoltar, col·leccions per entretenir-se, etc. O bé: tinc un "hobby" que m'agrada molt i que fins ara no he pogut dedicar-li temps. No res, sis mesos. Si continuem la relació amb la persona, en la majoria dels casos veurem que tot això, sis mesos després, ja ho ha esgotat i no sap què fer.

Si tot seguit de jubilar-se no es comença alguna activitat ben escollida, amb dies i horaris prefixats, amb un mínim de responsabilitat i compromís, útil i agradable per a un mateix i de vegades per als altres, fàcilment es pot entrar en un estat depressiu que cursa amb la següent simptomatologia: problemes d'insatisfacció econòmica, por del futur, hipocondria, desordre amb l'horari, insomni, problemes amb la parella, gelosia del que era abans i que ja no sóc, pèrdua de l'autoestima, aïllament social, intransigència, malhumor, avorriment, etc, en resum, una gran insatisfacció.

També hi ha moltes persones que tot seguit de jubilar-se es plantegen seriosament "fer alguna cosa". I en cercar "què fer" cometen un error de base: pensar que només un pot ser útil si fa allò que sap fer, és a dir, allò que és com una continuïtat de la professió o activitat laboral que es tenia. Però difícilment troba entitats o activitats on necessitin un mecànic, un electricista, un fuster, un venedor, un cap de magatzem, un policia, un arquitecte, un cap d'estació, un fabricant d'espardenyes, etc. I, en conseqüència, no troben lloc i renuncien.

La nostra experiència diu que tothom pot, si vol i amb un mínim de paciència i voluntat, recórrer camins nous i fins ara desconeguts, sense cap problema. A Fatec, per exemple i entre altres, un fuster gestiona documents i llistats diversos a l'ordinador, un venedor d'informàtica és responsable de la relació amb premsa, ràdio i TV., un tècnic electrònic dirigeix imatge i comunicació, un expert d'agències de viatges és el cap del gabinet d'estudis, un gestor ens coordina amb l'Administració local, un cap de compres dirigeix la relació amb els casals, un mestre les relacions institucionals, un cap de producció s'ocupa de cursos i formació i jo era metal·lúrgic.

Així doncs, és possible i, diria més, necessari, en acabar la vida laboral, tancar aquesta porta i obrir la d'una vida nova, activa, fent allò que ens agradi, que ens doni complaença i alegria, que ens ompli i estimuli, que ens organitzi la vida i l'horari de manera regular. A canvi rebrem optimisme, la possibilitat d'endinsar-nos en camins nous desconeguts fins ara però atractius i estimulants, una sensació de millor salut, equilibri psicològic, major relació social i familiar, pau, en resum, entusiasme i il·lusió per viure.

Farem allò que ens agradi, sigui el que sigui, d'esbarjo o cultural, turístic o esportiu, teatral o musical, col·leccionisme o manualitats, ajuda o col·laboració, etc.; però si, a més, el que fem és útil per als altres, millor que millor. Al llarg de la vida, potser sense adonar-nos-en, hem rebut molt de la societat i la gent que ens ha envoltat i no està de més retornar-ne una mica. No cal insistir, perquè tots ho sabem, en la quantitat de necessitats, mancances, insuficiències, penes, limitacions, etc, que tenen tants i tants col·lectius de persones al nostre entorn. Necessiten de nosaltres per tal de millorar la seva qualitat de vida, per resoldre problemes i necessitats, per suplir mancances i insuficiències, per superar penes, per millorar.

Sovint pensem que tot això és tasca de l'Estat i de les administracions públiques. Doncs no és així i millor que no ho sigui. Perquè si realment l'Estat pogués fer-ho i ho resolgués tot, estigués en tot i a tot arreu, estaríem gairebé en la dictadura, en l'obediència, en la submissió. Això és el que passa en els països sense societat civil on, en realitat, ni l'Administració pública els ha construït el paradís, ni tenen organitzacions cíviques de qualsevol tipus que els permetin opinar amb llibertat, participar en el debat i les decisions polítiques, pressionar els governs, suplir mancances, solucionar problemes i escollir el tipus de vida i societat que els agrada.

De sempre, Catalunya ha tingut un ventall d'associacions, clubs i entitats de tota mena, divers i complementari, que abasta totes les vessants de necessitats i satisfaccions populars. Això li ha donat una gran riquesa com a societat, l'ha fet viva i activa i ha suplert i resolt deficiències i necessitats, ha construït un cos social ric, cohesionat, convivencial, eficient i d'alguna manera més feliç.

I gràcies a això, a casa nostra i a l'Estat, s'ha establert una cogovernança entre l'Administració pública i la societat organitzada, en la qual ambdós, dialogant i compartint, escoltant i assessorant i, per tant, d'alguna forma, codecidint han fet i fan que el país avanci i funcioni amb més eficiència i amb més llibertat.

I aquesta societat organitzada som nosaltres, un a un, cadascú en el seu paper, el que voluntàriament escollim.

Mario Cugat i Leseurs
President Fatec